

N. N. O LJUBANU JEDNAKU I NJEGOVOJ OBITELJI¹

Priredili:

Drago Roksandić

Ilija Ranić

O tac Ljubana Jednaka zvao se **Vasilj**. Bio je rođen u Gornjem Selištu 1881. godine. Majka se zvala **Mara**. Djevojački se prezivala Lončar, a bila je rodom iz Majskih Poljana. Njih dvoje su imali – pored Ljubana – šestoro djece:

Mile je umro u mladičkim godinama, 1938.

Stevo je doživio 103 godine (1911. – 2014.). Bio je geodetski inženjer.

Desanka je također doživjela dublju starost. Umrla je 1996. godine. Bila je udata Šteković.

Pavao je umro u djetinjoj dobi.

Radojka je također umrla u djetinjoj dobi.

Dragica je isto tako doživjela dublju starost. Umrla je 2001. godine. Bila je udata Božić.

Vasilj je imao i brata **Jovu**, s kojim je dijelio kuću u Gornjem Selištu na kućnom broju 9. Ustaše su istog dana, na istom mjestu, uhapsile: Vasilja i Jovu, dvojicu Jovinih sinova – **Peru** i **Bogdana** te Vasiljeva i Jovanova sinovca **Stanka**, koji je s njima živio. (Stanko je poslije rata bio dugo godina kovač u Glini.) Njih petoricu te još nekoliko ljudi ustaše su povele zaprežnim kolima prema Glini. Zastali su u Klobučarima, zaseoku na cesti prema Glini i to pred kućom tadašnjega ustaškog općinskog povjerenika **Ivana Klobučara**. Uhapšene je u kolima čuvao samo Ivanov sin, inače mladić, **Stipe**. Uhapšeni nisu ni slutili što ih čeka pa im nije palo na pamet iskoristiti idealnu priliku pobjeći s mjesta koje je bilo u blizini šume i brda Pogledić. Jednaki su bili poštteni i radišni seljaci, a nitko od njih nije bio politički djelatan. Odvezeni su u tadašnji glinski zatvor. Njihove majke i žene su odlazile ustašama u Glinu, moleći ih da ih puste. Nudile su sve vrjednije što su imale, pogotovo nakit i ustaše su to uzimale, ali to nije imalo nikakav učinak ni na život njihovih u zatvoru, a niti na njihov kraj. **Vasilj, Jovo, Pero i Bogdan nisu stradali u pravoslavnoj crkvi s Ljubanom već su ubijeni nad jamom u selu Prekopi.**

Spasio se samo **Stanko** i to na nevjerojatan način, imajući na umu tko ga je izvukao. Učinio je to ustaški

major **Nikica Vidaković**, za kojeg je već tih dana bilo nemoguće reći za koliko je zločina bio odgovoran. Njih dvojica su prije rata poneki put surađivali kao kovač i stolar na istim poslovima. Nekom prilikom, u sukobu s gazdom za koga su radili, Stanko je stao na stranu Nikice Vidakovića. U posljednji trenutak, pred odvođenje zatočenih iz zatvora i pogubljenje u Prekopi, Vidaković je rekao čuvarima da je Stanko za bolnicu. Međutim, bolnička liječnica je na njemačkom zahtijevala u nekom razgovoru da svu srpsku „gamad“ treba pobiti, što je Stanko mogao razumjeti pa je iskoristivši prvu priliku pobjegao iz bolnice.

O obitelji Ljubana Jednaka. Ljubanova supruga **Stana**, rođena Miljević, iz Gređana, živjela je od 1920. do 2002. godine. Imaju troje djece:

Dušanka, rođena 1945., udata Zorić. Suprug **Vukašin** je novinar, a imaju sina i kćer.

Dušan – Dujo – živio je od 1948. do 2013. godine.

Stevo je živio od 1951. do 2016. godine, a oženjen je bio **Zlatom**, stomatologinjom, s kojom ima sina i kćer.

Otvoreno je pitanje gdje su inicijalno bili upućeni zatočnici koji su skupljeni u Topuskom koncem srpnja 1941. godine i ukrcani u vagone željezničke kompozicije i tko je, kada i gdje donio odluku da oni zatočnici koji su bili zatvoreni u crkvi na istom mjestu budu poklani 29./30. VII. 1941. godine.

Ljuban Jednak je godinama nakon rata radio kao portir u glinskoj bolnici, toliko koliko je bilo nužno da bi stekao pravo na mirovinu. Živio je povučeno, a ljudi su ga općenito poštivali, imajući uvijek na umu teret koji je nosio.

S kakvim se sve traumama borio, slabo je poznato, ali se zna da je jednom prilikom zapalio vlastitu štalu dok je bio u njoj. Izvukli su ga živog u posljednji trenutak.

Budući da je u Glini živio u neposrednoj blizini policijske stanice, kuća mu je stradala u prvim sukobima 1991. godine pa se obitelj na neko vrijeme povukla u rodnu kuću u Gornje Selište. Kasnije su se vratili u svoju glinsku kuću i u kolovozu 1995. godine, zajedno s mnoš-

tvom ostalih, otišli u Srbiju. Ljuban, supruga Stana i sin Dujo su uspjeli nakon nekog vremena dobiti stan u Beogradu u kojem su kratko živjeli zajedno do Ljubanove smrti 1997. godine.

<https://doi.org/10.17234/9789533792972.41>

¹ N. N. bio je svjedok razgovora Ljubana Jednaka s novinarom londonskog BBC-a u Glini 1991. godine. Zadržavajući pravo na privatnost – osobni podaci poznati su Uredništvu – odgovorio nam je na više postavljenih pitanja, odnosno dao podatke koji ni danas obično nisu poznati onima koji pišu o Ljubanu Jednaku.